

1/๒๔

ที่ นร 0205/ว 42

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กท 10300

13 มีนาคม 2538

เรื่อง การนับอายุบุคคล

เรียน

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ สร.0403/ว 83 ลงวันที่ 14 กันยายน 2509

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนมาก ที่ กค 0513/2263
ลงวันที่ 24 มกราคม 2538

2. สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0513/ว 58 ลงวันที่ 8 พฤษภาคม 2537

ตามที่ได้แจ้งมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการนับเวลาราชการของผู้ที่มีอายุครบ 60 ปี
และหลักเกณฑ์การคำนวณเกษียณอายุราชการ มาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ นั้น

บัดนี้ กระทรวงการคลังได้เสนอขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเกี่ยวกับเรื่อง การนับอายุบุคคล
รวม 2 ข้อ ความละเอียดครบถ้วนตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2538 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
ชี้แจงเพิ่มเติมว่า ข้อเสนอของกระทรวงการคลังในข้อ 2 ที่จะให้ยกประโยชน์ให้แก่ข้าราชการและลูกจ้าง
ที่เกิดวันที่ 1 ตุลาคม ของ พ.ศ. 2475 และ พ.ศ. 2476 ซึ่งกระทรวงการคลังได้อนุมัติส่งจ่ายบำเหน็จ
บำนาญให้ โดยให้นำเอาการรับราชการที่ล่วงเลยไปหนึ่งปีเป็นเวลาราชการในการคำนวณบำเหน็จบำนาญ
และเงินเดือนหรือค่าจ้างประจำที่ได้รับไปในช่วงเวลาที่ล่วงเลยหนึ่งปี เป็นเงินเดือนหรือค่าจ้างประจำ
เดือนสุดท้ายมาใช้คำนวณบำเหน็จบำนาญด้วย นั้น ยังมีปัญหาข้อกฎหมายว่า คณะรัฐมนตรีจะมีอำนาจให้
ความเห็นชอบหรืออนุมัติตามข้อเสนอของกระทรวงการคลังได้ หรือไม่ จึงขอรับข้อเสนอดังกล่าวไปหารือ
กับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาก่อน ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาแล้ว ลงมติว่า

1. เห็นชอบให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2509 เรื่อง การนับเวลา
ราชการของผู้ที่มีอายุครบ 60 ปี และหลักเกณฑ์การคำนวณเกษียณอายุราชการตามหนังสือสำนักเลขาธิการ
คณะรัฐมนตรี ที่ สร 0403/ว 83 ลงวันที่ 14 กันยายน 2509 และให้ถือปฏิบัติการนับอายุบุคคลและ
การพ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการตามหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค
0513/ว 58 ลงวันที่ 6 พฤษภาคม 2537 เรื่อง การนับอายุบุคคลตามที่กระทรวงการคลังเสนอในข้อ 1

/2. สำหรับ ...

จึงเรียนนิพนธ์มา/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และได้โปรดแจ้งให้ส่วนราชการและ
รัฐวิสาหกิจในสังกัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

เลขานุการคณะรัฐมนตรี

13 8.A. 2538

โทรสาร 2824045

๗๐๖ ๓๓๗.
 ๗๗. ๓๓๗. ๐ T O ๓.๐. ๒๕๓๘
 ๗๘. ๓๓๗. ๐ ๓๓๗. ๓๘
 ๗๙. ๓๓๗. ๐ ๓๓๗. ๓๗
 ๘๐. ๓๓๗. ๐ ๓๓๗. ๓๖
 ๘๑. ๓๓๗. ๐ ๓๓๗. ๓๕
 ๘๒. ๓๓๗. ๐ ๓๓๗. ๓๔
 ๘๓. ๓๓๗. ๐ ๓๓๗. ๓๓
 ๘๔. ๓๓๗. ๐ ๓๓๗. ๓๒
 ๘๕. ๓๓๗. ๐ ๓๓๗. ๓๑
 ๘๖. ๓๓๗. ๐ ๓๓๗. ๓๐
 ๘๗. ๓๓๗. ๐ ๓๓๗. ๒๙
 ๘๘. ๓๓๗. ๐ ๓๓๗. ๒๘
 ๘๙. ๓๓๗. ๐ ๓๓๗. ๒๗
 ๙๐. ๓๓๗. ๐ ๓๓๗. ๒๖
 ๙๑. ๓๓๗. ๐ ๓๓๗. ๒๕
 ๙๒. ๓๓๗. ๐ ๓๓๗. ๒๔
 ๙๓. ๓๓๗. ๐ ๓๓๗. ๒๓
 ๙๔. ๓๓๗. ๐ ๓๓๗. ๒๒
 ๙๕. ๓๓๗. ๐ ๓๓๗. ๒๑
 ๙๖. ๓๓๗. ๐ ๓๓๗. ๒๐
 ๙๗. ๓๓๗. ๐ ๓๓๗. ๑๙
 ๙๘. ๓๓๗. ๐ ๓๓๗. ๑๘
 ๙๙. ๓๓๗. ๐ ๓๓๗. ๑๗
 ๑๐๐. ๓๓๗. ๐ ๓๓๗. ๑๖

๓๖.8

3/๔๔

ที่ นร 0205/2611

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กท 10300

13 มีนาคม 2538

2/120

เรื่อง การนับอายุบุคคล

เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

อ้างถึง หนังสือกระทรวงการคลัง ค่วนมาก ที่ กค 0513/2263 ลงวันที่ 24 มกราคม 2538

ตามที่ได้เสนอเรื่อง การนับอายุบุคคลไปเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา รวม 2 ข้อ นั้น

ในคราวประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 7 มีนาคม 2538 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังชี้แจงเพิ่มเติมว่า ข้อเสนอของกระทรวงการคลังในข้อ 2 ที่จะให้ยกประโยชน์ให้แก่ข้าราชการและลูกจ้างที่เกิดวันที่ 1 ตุลาคม ของ พ.ศ. 2475 และ พ.ศ. 2476 ซึ่งกระทรวงการคลังได้อนุมัติส่งจ่ายบำนาญให้ โดยให้นำเอาการรับราชการที่ล่วงเลยไปหนึ่งปีเป็นเวลาราชการในการคำนวณบำนาญและเงินเดือนหรือค่าจ้างประจำที่ได้รับไปในช่วงเวลาที่ล่วงเลยหนึ่งปี เป็นเงินเดือนหรือค่าจ้างประจำเดือนสุดท้ายมาใช้คำนวณบำนาญด้วย นั้น ยังมีปัญหาข้อกฎหมายว่าคณะรัฐมนตรีจะมีอำนาจให้ความเห็นชอบหรืออนุมัติตามข้อเสนอของกระทรวงการคลังได้ หรือไม่ จึงขอรับข้อเสนอดังกล่าวไปหารือกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาก่อน ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาแล้ว ลงมติว่า

1. เห็นชอบให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2509 เรื่อง การนับเวลาราชการของผู้ที่มีอายุครบ 60 ปี และหลักเกณฑ์การคำนวณเกษียณอายุราชการตามบัญชีหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร 0403/ว 83 ลงวันที่ 14 กันยายน 2509 และให้ถือปฏิบัติการนับอายุบุคคลและการพ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำนาญข้าราชการตามบัญชีหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0513/ว 58 ลงวันที่ 6 พฤษภาคม 2537 เรื่อง การนับอายุบุคคลตามที่กระทรวงการคลังเสนอในข้อ 1

2. สำหรับข้อเสนอในข้อ 2 ให้กระทรวงการคลังรับไปหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาก่อน ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเสนอเพิ่มเติม

จึงเรียนยืนยันมา ทั้งนี้ได้แจ้งให้กระทรวง ทบวง กรม ทราบและถือปฏิบัติด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

Signature

(นายวิษณุ เครืองาม)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

13 มี.ค. 2538

กองประมวลและติดตามผลมติคณะรัฐมนตรี

โทร. 2827193

โทรสาร 2824045

รอก อก... 10 มี.ค. 2538
กท. 10/3/38
นอ. 10/3/38
นอ. 10/3/38
นอ. 10/3/38
จนท. 10/3/38
จนท. 10/3/38

มติคณะรัฐมนตรี

4/๔๔

การประชุมคณะรัฐมนตรี ครั้งที่ 9 / 2538 วันที่ 7 มีนาคม 2538
พิจารณา
ระเบียบวาระ เรื่องที่ 1
เรื่อง การนับอายุบุคคล

๒/๗๒๐

(พ1/๑๐)
ได้นำเสนอคณะรัฐมนตรี ทบทวน
เมื่อวันที่ 7 / มีนาคม / 2538
ลงมติว่า

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังชี้แจงเพิ่มเติมว่า ข้อเสนอของกระทรวงการคลัง
ในข้อที่ 2 ที่จะให้ยกประโยชน์ให้แก่ข้าราชการและลูกจ้างที่เกิดวันที่ 1 ตุลาคม ของ พ.ศ. 2475
และ พ.ศ. 2476 ซึ่งกระทรวงการคลังได้อนุมัติส่งจ่ายบำเหน็จบำนาญให้ โดยให้นำเอาการ
รับราชการที่ล่วงเลยไปหนึ่งปีเป็นเวลาราชการในการคำนวณบำเหน็จบำนาญ และเงินเดือนหรือ
ค่าจ้างประจำที่ได้รับมาในช่วงเวลาที่ล่วงเลยหนึ่งปี เป็นเงินเดือนหรือค่าจ้างประจำเดือนสุดท้าย
มาใช้คำนวณบำเหน็จบำนาญด้วย นั้น ยังมีปัญหาข้อกฎหมายว่าคณะรัฐมนตรีจะมีอำนาจให้ความเห็นชอบ
หรืออนุมัติตามข้อเสนอของกระทรวงการคลังได้ หรือไม่ จึงขอรับข้อเสนอดังกล่าวไปหารือกับสำนักงาน
คณะกรรมการกฤษฎีกาก่อน

มติ - 1. เห็นชอบให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2509 เรื่อง
การนับเวลาราชการของผู้ที่มีอายุครบ 60 ปี และหลักเกณฑ์การคำนวณเกษียณอายุราชการ
ตามบัญชีสื่อกำหนดเลขานุการคณะรัฐมนตรี ที่ สร 0403/ว 83 ลงวันที่ 14 กันยายน 2509
และให้ถือปฏิบัติการนับอายุบุคคลและการพ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
ตามบัญชีสื่อกฎกระทรวงการคลัง ที่ กค 0513/ว 58 ลงวันที่ 6 พฤษภาคม 2537 เรื่อง การนับอายุบุคคล
ตามที่กระทรวงการคลังเสนอในข้อ 1

2. สำหรับข้อเสนอนข้อ 2 ให้กระทรวงการคลังรับไปหารือสำนักงานคณะกรรมการ-
กฤษฎีกาก่อน ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเสนอเพิ่มเติม

๕.๐๕
๕.๐๕
๕.๐๕
๕.๐๕

5/24

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี กองประมวลและติดตามผลมติคณะรัฐมนตรี โทร. 2801446

ที่ นร 0205/285/พ วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2538

เรื่อง การนับอายุบุคคล

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

1. ข้อเสนอ

กระทรวงการคลังขอให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

1.1 ให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีตามนัยหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ที่ สร 0403/ว.83 ลงวันที่ 14 กันยายน 2509 และให้ถือปฏิบัติกรนับอายุบุคคลและการพ้นจากราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการตามนัยหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค 0513/ว.58 ลงวันที่ 6 พฤษภาคม 2537

1.2 กรณีที่กระทรวงการคลังได้อนุมัติสิ่งจ่ายบำเหน็จบำนาญให้แก่ข้าราชการและ ลูกจ้างประจำที่เกิดขึ้นที่ 1 ตุลาคม ของ พ.ศ. 2475 และ พ.ศ. 2476 โดยได้นำเอาการรับราชการ ที่ล่วงเลยไปหนึ่งปีเป็นเวลาราชการสำหรับการคำนวณบำเหน็จบำนาญ และเงินเดือนหรือค่าจ้างประจำ ที่ได้รับไปในช่วงเวลาที่ย่างล่วงเลยหนึ่งปี เป็นเงินเดือนหรือค่าจ้างประจำเดือนสุดท้ายมาใช้คำนวณบำเหน็จ บำนาญด้วยนั้น เป็นการยกประโยชน์ให้แก่บุคคลเหล่านั้นไป

2. เรื่องเดิม

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2509 กำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณอายุ ของบุคคลว่าให้ส่วนราชการถือปฏิบัติในการนับอายุบุคคล โดยให้เริ่มนับวันถัดจากวันเกิดเป็นวันแรก

3. ข้อเท็จจริง

3.1 กระทรวงการคลังรายงานว่

3.1.1 สำนักงาน ก.พ.ได้พิจารณาเห็นว่า มติคณะรัฐมนตรีตามข้อ 2 กำหนด หลักเกณฑ์การคำนวณอายุของบุคคลโดยให้นับวันถัดจากวันเกิดเป็นวันแรกแห่งการคำนวณอายุ เนื่องจาก ในขณะนั้นประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ใช้บังคับอยู่มิได้บัญญัติการนับอายุบุคคลไว้ให้ชัดเจนว่าจะเริ่ม นับแต่วันใด แต่ในปัจจุบันได้มีการใช้บังคับพระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ 1 แห่งประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ที่ได้ตราขึ้นใหม่ พ.ศ. 2535 แล้ว และมาตรา 16 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้บัญญัติเกี่ยวกับการนับอายุของบุคคลไว้อย่างชัดเจนว่า "การนับอายุของบุคคลให้เริ่มนับแต่วันเกิด...."

/ดังนั้น ...

บันทึกข้อความ

- 2 -

6/๘๕

ส่วนราชการ

ที่

วันที่

เรื่อง การนับอายุบุคคล

ดังนั้น การนับอายุของบุคคลจึงต้องเริ่มนับตั้งแต่วันเกิด กล่าวคือผู้ใดเกิดวันใดก็ต้องเริ่มนับแต่วันนั้น สำหรับการนับวันสิ้นสุดระยะเวลาเพื่อคำนวณอายุของบุคคลควรถือปฏิบัติตามมาตรา 193/5 วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. 2535 คือ ระยะเวลาย้อนสิ้นสุดลงในวัน ก่อนหน้าจะถึงวันแห่งปีสุดท้ายอันเป็นวันตรงกับวันเริ่มระยะเวลานั้น ดังนั้นผู้ที่เกิดในวันที่ 1 ตุลาคม 2476 ก็จะมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ ในวันที่ 30 กันยายน 2536 และต้องพ้นจากราชการไปเพราะเกษียณอายุ ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2536 แต่ ก.พ. เห็นว่าเรื่องนี้เป็น การตีความตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ ข้าราชการ ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการคลัง ประกอบกับอาจมีผลกระทบกับข้าราชการประเภท และฝ่ายต่าง ๆ และมีปัญหาในทางปฏิบัติกับบุคคลที่เกิดในวันที่ 1 ตุลาคม ของปี พ.ศ. 2475 พ.ศ. 2476 และ พ.ศ. 2477 จึงขอให้กระทรวงการคลังพิจารณาว่าหลักการคำนวณเกษียณอายุราชการสำหรับ ข้าราชการตามกฎหมายต่าง ๆ เพื่อจะได้ถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันต่อไป

3.1.2 กระทรวงการคลังได้พิจารณาความเห็นของสำนักงาน ก.พ. ตามข้อ

3.1.1 แล้ว เห็นด้วยว่าการนับอายุของบุคคลต้องเริ่มนับตั้งแต่วันเกิด ตามมาตรา 16 แห่งประมวล กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่เนื่องจากขณะที่พิจารณาเรื่องนี้ได้มีข้าราชการที่เกิดวันที่ 1 ตุลาคม 2475 ได้รับราชการล่วงเลยไปแล้วหนึ่งปี และได้พ้นจากราชการไปแล้ว ส่วนข้าราชการที่เกิดวันที่ 1 ตุลาคม 2476 ก็ได้รับราชการล่วงเลยมาแล้วเช่นกัน จึงเห็นควรอนุโลมให้ข้าราชการเหล่านั้นเกษียณอายุตามนัย มติคณะรัฐมนตรีตามข้อ 2 สำหรับการนับอายุตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ควรใช้บังคับกับ ข้าราชการที่เกิดวันที่ 1 ตุลาคม 2477 ซึ่งยังรับราชการอยู่ในขณะนั้น และยังไม่ล่วงเลยวันเกษียณอายุ จึงได้มีหนังสือแจ้งให้ส่วนราชการถือปฏิบัติการนับอายุของบุคคลซึ่งเกิดวันที่ 1 ตุลาคม 2477 ตามนัย มาตรา 16 แห่งประมวลกฎหมายดังกล่าว และให้บุคคลนั้นพ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ ข้าราชการในวันที่ 1 ตุลาคม 2537 ซึ่งปรากฏว่ามีข้าราชการบางรายได้ร้องทุกข์มายังกระทรวงการคลัง ว่า หนังสือของกระทรวงการคลังดังกล่าวไม่ได้บังคับกับผู้ที่เกิดวันที่ 1 ตุลาคม 2475 และ พ.ศ. 2476 ทำให้ตนเสียประโยชน์ในเรื่องการเลื่อนขึ้นประจำปีและปรับเงินเดือน และเตรียมตัวไม่ทันในเรื่องของ ที่อยู่อาศัยและการศึกษาของบุตร ขอให้ผ่อนปรนอยู่รับราชการต่อไปอีก 1 ปี โดยให้เกษียณอายุในวันที่ 1 ตุลาคม 2538 ตามหลักการของมติคณะรัฐมนตรีในข้อ 2

/3.1.3 ...

บันทึกข้อความ

- 3 -

๗/๖๖

ส่วนราชการ _____

ที่ _____

วันที่ _____

เรื่อง การนับอายุบุคคล _____

3.1.3 กระทรวงการคลังได้หารือปัญหาข้อกฎหมายไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า บุคคลที่เกิดวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2475 พ.ศ. 2476 และ พ.ศ. 2477 จะมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ตามกฎหมายในวันเดือนปีใด และเกษียณอายุราชการไปตามกฎหมายในวันที่เท่าใด ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 2) พิจารณาแล้ว เห็นว่าบุคคลที่เกิดวันเดือนปีดังกล่าวจะมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ ในวันที่ 30 กันยายน ของ พ.ศ. 2535 พ.ศ. 2536 และ พ.ศ. 2537 และพ้นจากราชการตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม ของ พ.ศ. 2535 พ.ศ. 2536 และ พ.ศ. 2537 ตามลำดับ และยังมีความเห็นว่า มติคณะรัฐมนตรีในข้อ 2 ไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในปัจจุบัน สมควรที่กระทรวงการคลังจะได้นำเรื่องนี้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติให้เหมาะสมต่อไป

3.2 กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นว่า การนับอายุบุคคลต้องเริ่มนับแต่วันเกิด แต่จะเกิดมีกรณีปัญหาสำหรับบุคคลที่เกิดในวันที่ 1 ตุลาคม ของ พ.ศ. 2475 และ พ.ศ. 2476 ซึ่งตามกฎหมายแล้วจะต้องพ้นราชการตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม ของ พ.ศ. 2535 และ พ.ศ. 2536 ตามลำดับ แต่ได้อยู่รับราชการล่วงเลยไปหนึ่งปี เพราะองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการแต่ละประเภท และกระทรวงการคลังยังไม่ได้หยิบยกเรื่องการนับอายุบุคคลตามกฎหมายใหม่ขึ้นมาพิจารณาและสั่งการให้ส่วนราชการถือปฏิบัติ ส่วนราชการจึงถือปฏิบัติการนับอายุบุคคลตามมติคณะรัฐมนตรีในข้อ 2 โดยกระทรวงการคลังได้ตรวจสอบแล้ว เป็นข้าราชการและลูกจ้างประจำ รวม 94 คน ถ้าจะพิจารณาให้บุคคลเหล่านี้พ้นจากราชการตามการนับอายุบุคคลตามบทบัญญัติประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในปัจจุบันก็อาจก่อให้เกิดปัญหาหลายประการ เช่น บุคคลเหล่านี้ได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการล่วงเลยไปหนึ่งปี หากจะสั่งให้ออกจากราชการย้อนหลังไป 1 ปี จะมีผลกระทบกับการปฏิบัติหน้าที่ราชการที่ได้กระทำไปแล้ว นอกจากนั้นยังต้องดำเนินการแก้ไขการส่งจ่ายบำเหน็จบำนาญใหม่ จึงเห็นควรยกประโยชน์ให้แก่บุคคลเหล่านี้

3.3 กระทรวงการคลังจึงได้เสนอเรื่องมาเพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติตามข้อ 1

4. ข้อกฎหมาย

4.1 ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. 2535

/4.1.1 ...

บันทึกข้อความ

- 4 -

8/๗๒

ส่วนราชการ _____

ที่ _____

วันที่ _____

เรื่อง การนับอายุบุคคล _____

4.1.1 มาตรา 16 การนับอายุของบุคคลให้เริ่มนับแต่วันเกิด

4.1.2 มาตรา 193/5 วรรคสอง ระยะเวลาที่ย่อมสิ้นสุดลงในวันก่อนหน้าจะถึงวันแห่งปี อันเป็นวันตรงกับวันเริ่มระยะเวลา

4.2 พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2495 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 15) พ.ศ. 2530

4.2.1 มาตรา 19 ข้าราชการซึ่งมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์แล้ว เป็นอันพ้นจากราชการ เมื่อสิ้นปีงบประมาณที่ข้าราชการนั้นมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์

4.2.2 มาตรา 32(2) วิธีคำนวณบำเหน็จบำนาญให้กระทำได้ดังนี้

(1) สำหรับบำเหน็จ ให้ตั้งเงินเดือนเดือนสุดท้ายคูณด้วยจำนวนปีเวลาราชการ

(2) สำหรับบำนาญ ให้ตั้งเงินเดือนเดือนสุดท้ายคูณด้วยจำนวนปีเวลาราชการดังนี้

(ก) สำหรับทหารและตำรวจ ให้แบ่งเป็นห้าสิบส่วนคูณด้วยจำนวนปีเวลาราชการ

(ข) สำหรับข้าราชการพลเรือนที่รับราชการโดยรับเงินเดือนจากเงินงบประมาณประเภทเงินเดือน และไม่เคยออกจากราชการตลอดเวลาไม่น้อยกว่ายี่สิบห้าปีบริบูรณ์ ให้แบ่งเป็นห้าสิบส่วน คูณด้วยจำนวนปีเวลาราชการ

(ค) สำหรับข้าราชการพลเรือน นอกจากที่กล่าวไว้ใน (ก) และ (ข) ให้แบ่งเป็นห้าสิบห้าส่วน คูณด้วยจำนวนปีเวลาราชการ

4.3 กระทรวงการคลังได้มีหนังสือ ค่วนมาก ที่ กค 0513/ว 58 ลงวันที่ 6 พฤษภาคม 2537 แจ้งวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการคำนวณการนับอายุของบุคคล ดังนี้

4.3.1 บุคคลซึ่งเกิดในวันที่ 1 ตุลาคม 2477 จะมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ในวันที่ 30 กันยายน 2537 ตามนัยมาตรา 16 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ที่ใช้บังคับในปัจจุบัน) ให้บุคคลผู้นั้นพ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการในวันที่ 1 ตุลาคม 2537 (รับราชการได้ถึงวันที่ 30 กันยายน 2537)

/สำหรับ ...

บันทึกข้อความ

- 5 -

9/๙๕

ส่วนราชการ

ที่

วันที่

เรื่อง การนับอายุบุคคล

สำหรับผู้ที่เกิดในวันที่ 1 ตุลาคม 2478 และวันที่ 1 ตุลาคม ของปี
ต่อ ๆ ไป ก็ให้ถือหลักการนับอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ และพ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญ
ข้าราชการตามนัยดังกล่าวข้างต้น

4.3.2 การนับอายุของบุคคลในกรณีอื่น ๆ เช่น การลาออกจากราชการเพราะ
อายุครบห้าสิบปีบริบูรณ์ หรือการเบิกจ่ายบำนาญพิเศษ และบำเหน็จตกทอดในส่วนของบุตรข้าราชการผู้ตาย
ให้ถือปฏิบัติการนับอายุของบุคคลตามนัยมาตรา 16 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ที่ใช้บังคับใน
ปัจจุบัน) ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

5. ข้อพิจารณา

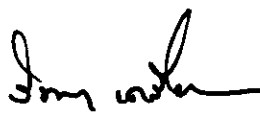
ตามพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2495 มาตรา 32 (2)
ในข้อ 4.2.2 ใช้หลักเงินเดือนสุดท้ายและจำนวนปีราชการเป็นหลักในการนำมาคำนวณบำเหน็จบำนาญ
ซึ่งเงินเดือนสุดท้ายและจำนวนปีราชการ น่าจะหมายถึงการรับราชการจริง ๆ ส่วนข้อเสนอของกระทรวง
การคลังที่ขออนุมัติจ่ายบำเหน็จบำนาญให้แก่ข้าราชการและลูกจ้างประจำที่เกิดวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2475
และ พ.ศ. 2476 โดยให้นำการรับราชการที่ล่วงเลยไป 1 ปี เป็นเวลาราชการและเงินเดือนหรือค่าจ้าง
ประจำ ที่ล่วงเลยไป 1 ปี เป็นเงินเดือนสุดท้าย สำหรับการคำนวณบำเหน็จบำนาญ กรณีจึงมีปัญหว่า
เวลาที่ล่วงเลยมา 1 ปี จะถือว่าเป็นเวลาราชการและสามารถนำมาคำนวณบำเหน็จบำนาญตามพระราช
บัญญัติบำเหน็จบำนาญ ๆ ดังกล่าว ได้หรือไม่

6. ความเห็น

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว เห็นควรนำข้อเสนอของกระทรวงการคลัง
ในข้อ 1 เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบขอได้โปรดอนุมัติตามข้อ 6

๐๙๙๕
นายชวน หลีกภัย
(นายชวน หลีกภัย)
นายกรัฐมนตรี

(นายวิชชุดา เครืองาม)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

คำนวณ

ที่ กค 0513/ว 58

10/๔๔

กระทรวงการคลัง

ถนนพระรามที่ 6 กท.10400

6 พฤษภาคม 2537

เรื่อง การนับอายุบุคคล

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดกระทรวง ปลัดทบวง อธิบดี เลขาธิการ ผู้อำนวยการ

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้มีมติตามนัยหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ ลว 0403/ว.83 ลงวันที่ 14 กันยายน 2509 ให้กระทรวงการคลังถือปฏิบัติการนับอายุของบุคคลโดยอาศัย มาตรา 158 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งเป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับการนับระยะเวลาเป็น เกิดขึ้นในการคำนวณนับอายุบุคคลมิให้นับวันเกิดเป็นวันแรกแห่งการคำนวณอายุ โดยให้เริ่มนับวันถัดไป ดังกรณีข้าราชการซึ่งเกิดวันที่ 1 ตุลาคม 2449 จึงต้องเริ่มนับอายุตั้งแต่วันที่ 2 ตุลาคม 2449 และจะมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ในวันที่ 1 ตุลาคม 2509 ซึ่งมีสิทธิได้รับราชการต่อไปอีกหนึ่งปี แต่เนื่องจากในปัจจุบันได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในส่วนที่เกี่ยวกับการนับ อายุบุคคลโดยบัญญัติวิธีการนับอายุของบุคคลไว้เป็นเรื่องเฉพาะตามมาตรา 16 ซึ่งบัญญัติว่า "การนับ อายุของบุคคลให้เริ่มนับแต่วันเกิด....ฯลฯ" (มีผลใช้บังคับตามกฎหมายเมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2535) จึงทำให้การคำนวณอายุของบุคคลซึ่งถือปฏิบัติอยู่เดิมเปลี่ยนแปลงไป มีผลกระทบต่อการคำนวณนับ อายุของบุคคลกรณีต้องออกจากราชการเพราะเหตุสูงอายุ รวมทั้งการเบิกจ่ายบำนาญพิเศษและ บำเหน็จตกทอดในล่วนของบุตรข้าราชการผู้ตาย เป็นต้น

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการคำนวณอายุของ บุคคลเป็นไปตามกฎหมายที่ได้มีบทบัญญัติในการนับอายุของบุคคลไว้โดยเฉพาะ และเพื่อให้ส่วนราชการ ปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน จึงเห็นควรให้ถือปฏิบัติการนับอายุบุคคล ดังนี้

1. บุคคลซึ่งเกิดในวันที่ 1 ตุลาคม 2477 จะมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ในวันที่ 30 กันยายน 2537 ตามนัยมาตรา 16 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ที่ใช้บังคับในปัจจุบัน) ให้บุคคลผู้นั้นพ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการในวันที่ 1 ตุลาคม 2537 (ับราชการได้ถึงวันที่ 30 กันยายน 2537)

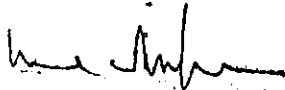
/ลงนาม...

ลาหรีบุผู้ที่เกิดในวันที่ 1 ตุลาคม 2478 และวันที่ 1 ตุลาคม ของปีต่อ ๆ ไป ให้ถือหลัก
การนับอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ และพ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
ตามนัดดังกล่าวข้างต้น

2. การนับอายุของบุคคลในกรณีอื่น ๆ เช่น การลาออกจากราชการเพราะอายุครบ
ห้าสิบปีบริบูรณ์หรือการเบิกจ่ายบำนาญพิเศษและบำเหน็จตกทอดในส่วนของบุตรข้าราชการผู้ตาย ให้ถือ
ปฏิบัติการนับอายุของบุคคลตามนัยมาตรา 16 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ที่ใช้บังคับในปัจจุบัน)
ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทราบและถือปฏิบัติต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายกมล จันทิมา)

รองปลัดกระทรวงฯ รักษาราชการแทน

ปลัดกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง

กองอนุมัติจ่าย 2

โทร. 2739567

ด่วนมาก

ที่ กค 0513/ 2263

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
วันที่ 25 มิ.ย. 2538
รับที่ 0420
วันที่ 25 มิ.ย. 2538
เวลา 14.32

12/22
กระทรวงการคลัง วันที่ 25 มิ.ย. 2538
เวลา 12.00
ถนนพระรามที่ 6 กท 10400

24 มิถุนายน 2538

เรื่อง การนับอายุบุคคล

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ สร 0403/ว.83
ลงวันที่ 14 กันยายน 2509
2. สำเนาหนังสือสำนักงาน ก.พ. ที่ นร 0703/899 ลงวันที่ 10 กันยายน 2536
3. สำเนาหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค 0513/ว.58 ลงวันที่ 6 พฤษภาคม 2537
4. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ นร 0601/633
ลงวันที่ 29 กันยายน 2537 /22

25 มิ.ย. 2538

ด้วยกระทรวงการคลังได้รับแจ้งจากสำนักงาน ก.พ. ตามหนังสือที่ นร 0703/899 ลงวันที่ 10 กันยายน 2536 ว่า ก.พ. ได้พิจารณาเห็นว่า การที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อปี พ.ศ. 2509 กำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณอายุของบุคคลโดยมิให้นับวันเกิดเป็นวันแรกแห่งการคำนวณอายุ เนื่องจากในขณะนั้นประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ใช้บังคับอยู่ได้บัญญัติการนับอายุบุคคลไว้ให้ชัดเจนว่าจะเริ่มนับแต่วันใด แต่ในปัจจุบันได้มีการใช้บังคับพระราชบัญญัติแก้ไขบทบัญญัติบรรพ 1 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตราขึ้นใหม่ พ.ศ. 2535 แล้ว และมาตรา 16 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้บัญญัติเกี่ยวกับการนับอายุของบุคคลไว้อย่างชัดเจนว่า "การนับอายุของบุคคลให้เริ่มนับแต่วันเกิด...." ดังนั้น การนับอายุของบุคคลจึงต้องเริ่มนับตั้งแต่วันเกิด กล่าวคือผู้ใดเกิดวันใดก็ต้องเริ่มนับตั้งแต่วันนั้น สำหรับการนับวันสิ้นสุดระยะเวลาเพื่อคำนวณอายุของบุคคลควรถือปฏิบัติตามมาตรา 193/5 วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตราขึ้นใหม่ พ.ศ. 2535 คือระยะเวลาย่อมสิ้นสุดลงในวันก่อนหน้าจะถึงวันแห่งปีสุดท้ายอันเป็นวันตรงกับวันเริ่มระยะเวลานั้น ดังนั้นผู้ที่เกิดในวันที่ 1 ตุลาคม 2476 ก็จะมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ ในวันที่ 30 กันยายน 2536 และต้องพ้นจากราชการไปเพราะเกษียณอายุตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2536 แต่ ก.พ. เห็นว่าเรื่องนี้เป็นการตีความตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

/ซึ่งเป็น

ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการคลัง ประกอบกับอาจมีผลกระทบกับข้าราชการประเภทและฝ่ายต่าง ๆ และมีปัญหาในทางปฏิบัติกับบุคคลที่เกิดในวันที่ 1 ตุลาคม ของปี พ.ศ. 2475 พ.ศ. 2476 และพ.ศ. 2477 จึงขอให้กระทรวงการคลังพิจารณาวางหลักเกณฑ์การคำนวณเกษียณอายุราชการสำหรับข้าราชการตามกฎหมายต่าง ๆ เพื่อจะได้ถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันต่อไป (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 2)

กระทรวงการคลังได้พิจารณาตามความเห็นของ ก.พ. แล้วขอเรียนดังนี้

1. พระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2494 และที่แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 19 วรรคแรก บัญญัติว่า "ข้าราชการซึ่งมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ เป็นอันพ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่ข้าราชการนั้นมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์" เมื่อประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 16 ได้บัญญัติการนับอายุของบุคคลไว้เป็นการเฉพาะแล้ว กระทรวงการคลังเห็นว่าควรจะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย แต่เนื่องจากขณะที่พิจารณาเรื่องนี้ได้มีข้าราชการที่เกิดวันที่ 1 ตุลาคม 2475 ได้รับราชการส่งเลยไปแล้วหนึ่งปีและได้พ้นจากราชการไปแล้ว ส่วนข้าราชการที่เกิดวันที่ 1 ตุลาคม 2476 ก็ได้รับราชการส่งเลยมาแล้วเช่นกัน จึงเห็นควรอนุโลมให้ข้าราชการเหล่านั้นเกษียณอายุตามนโยบายคณะรัฐมนตรีซึ่งเคยถือปฏิบัติอยู่เดิม สำหรับการนับอายุตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. 2535 เห็นว่าควรใช้บังคับกับข้าราชการที่เกิดวันที่ 1 ตุลาคม 2477 ซึ่งยังรับราชการอยู่ในขณะนั้นและยังไม่ส่งเลยวันเกษียณอายุ จึงได้มีหนังสือที่ กค 0513/ว.58 ลงวันที่ 6 พฤษภาคม 2537 แจ้งให้ส่วนราชการถือปฏิบัติการนับอายุของบุคคลซึ่งเกิดวันที่ 1 ตุลาคม 2477 ซึ่งจะมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ ในวันที่ 30 กันยายน 2537 ตามนโยบายมาตรา 16 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. 2535 และให้บุคคลผู้นั้นพ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ในวันที่ 1 ตุลาคม 2537 (รับราชการได้ถึงวันที่ 30 กันยายน 2537) สำหรับผู้ที่เกิดวันที่ 1 ตุลาคม 2478 และ 1 ตุลาคมของปีต่อไป ก็ให้ถือหลักการนับอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ตามนโยบายมาตรา 16 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. 2535 และเกษียณอายุไปโดยนัยเดียวกัน (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 3)

2. ตามนโยบายหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค 0513/ว.58 ลงวันที่ 6 พฤษภาคม 2537 แจ้งให้ส่วนราชการถือปฏิบัติ ปรากฏว่าข้าราชการที่เกิดวันที่ 1 ตุลาคม 2477 และจะต้องพ้นจากราชการด้วยเหตุ

/เกษียณอายุ

14/๔๔

เกษียณอายุในวันที่ 1 ตุลาคม 2537 ตามนโยบายหนังสือกระทรวงการคลังดังกล่าว (ถ้านับตามมติคณะรัฐมนตรี ปี พ.ศ. 2509 จะเกษียณอายุในวันที่ 1 ตุลาคม 2538) บางรายได้มีหนังสือร้องทุกข์มายังกระทรวงการคลัง และหน่วยงานอื่น โดยมีประเด็นว่าหนังสือกระทรวงการคลังดังกล่าวไม่ได้บังคับกับผู้ที่เกิดวันที่ 1 ตุลาคม 2475 และ พ.ศ. 2476 ทำให้ตนเสียประโยชน์ในเรื่องการเลื่อนขึ้นประจำปีและปรับเงินเดือน เกรียมตัวในทำนองเรื่องของการอยู่อาศัยและการศึกษาของบุตร ขอให้ผ่อนปรนอยู่รับราชการต่อไปอีก 1 ปี โดยให้เกษียณอายุในวันที่ 1 ตุลาคม 2538 ซึ่งกระทรวงการคลังได้พิจารณาคำร้องทุกข์แล้วเห็นว่า เพื่อให้เกิดความชัดเจนในประเด็นข้อกฎหมาย จึงได้หารือไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าบุคคลที่เกิดวันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2475 พ.ศ. 2476 และ พ.ศ. 2477 จะมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ ตามกฎหมายในวันเดือนปีใด และเกษียณอายุราชการไปตามกฎหมายในวันที่เท่าใด

3. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีหนังสือที่ นร 0601/633 ลงวันที่ 29 กันยายน 2537 วินิจฉัยว่า ปัจจุบันได้มีการแก้ไขบทบัญญัติบรรพ 1 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยพระราชบัญญัติแก้ไขบทบัญญัติบรรพ 1 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. 2535 และมาตรา 16 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติเกี่ยวกับการนับอายุบุคคลไว้อย่างชัดเจนว่า "การนับอายุของบุคคลให้เริ่มนับแต่วันเกิด....." ดังนั้น การนับอายุบุคคลจึงต้องเริ่มนับแต่วันเกิดและการนับวันสิ้นสุดระยะเวลาเพื่อคำนวณอายุบุคคลก็เป็นไปตามมาตรา 193/5 วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ปัจจุบัน คือระยะเวลาที่ย่อมสิ้นสุดลงในวันก่อนหน้าจะถึงวันแห่งปีสุดท้าย อันเป็นวันตรงกับวันเริ่มระยะเวลานั้น ดังนั้นบุคคลที่เกิดวันที่ 1 ตุลาคม ของ พ.ศ. 2475 พ.ศ. 2476 และ พ.ศ. 2477 จะมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ ในวันที่ 30 กันยายน ของ พ.ศ. 2535 พ.ศ. 2536 และ พ.ศ. 2537 และทั้งจากรายการตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม ของ พ.ศ. 2535 พ.ศ. 2536 และ พ.ศ. 2537 ตามลำดับ และยังมีความเห็นว่า โดยที่คณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2509 ให้ส่วนราชการถือปฏิบัติในการนับอายุบุคคล โดยให้เริ่มนับวันถัดจากวันเกิดเป็นวันแรก ซึ่งไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในปัจจุบันที่บัญญัติให้เริ่มนับแต่วันเกิด จึงสมควรที่กระทรวงการคลังจะได้นำเรื่องนี้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติให้เหมาะสมต่อไป (รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 4)

/4. กระทรวง

4. กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นว่า การนับอายุบุคคล สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงาน ก.พ. (มติ ก.พ.) และกระทรวงการคลังมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ต้องเริ่มนับแต่วันเกิด ตามกฎหมาย 16 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. 2535 และการนับวันสิ้นสุดระยะเวลาเพื่อคำนวณอายุก็เป็นไปตามมาตรา 193/5 วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. 2535 คือระยะเวลาข้อมลันสุดลงในวันก่อนหน้าจะถึงวันแห่งพิศุทธท้าย อันเป็นวันตรงกับวันเริ่มระยะเวลา นั้น ดังนั้นบุคคลที่เกิดในวันที่ 1 ตุลาคม ของ พ.ศ. 2475 พ.ศ. 2476 และ พ.ศ. 2477 จะมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ ในวันที่ 30 กันยายน ของ พ.ศ. 2535 พ.ศ. 2536 และ พ.ศ. 2537 ตามลำดับ และบุคคลดังกล่าวจะพ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณนั้น ๆ คือพ้นจากราชการตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม ของ พ.ศ. 2535 พ.ศ. 2536 และ พ.ศ. 2537 ตามลำดับ แต่เนื่องจากคณะกรรมการกฤษฎีกายังเห็นว่าขณะนี้ไม่มีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2509 ให้ส่วนราชการถือปฏิบัติในการนับอายุบุคคล โดยให้เริ่มนับวันถัดจากวันเกิดเป็นวันแรก ซึ่งไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในปัจจุบันที่บัญญัติให้เริ่มนับตั้งแต่วันเกิด จึงสมควรยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2509 และให้ถือปฏิบัติในการนับอายุบุคคลและการพ้นจากราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการเป็นไปตามหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค 0513/ว.58 ลงวันที่ 6 พฤษภาคม 2537 ที่ได้แจ้งให้ส่วนราชการถือปฏิบัติ ซึ่งตามหลักฐานเท่าที่ปรากฏในขณะนี้ มีข้าราชการและลูกจ้างประจำที่เกิดวันที่ 1 ตุลาคม 2477 ที่ได้รับผลกระทบจำนวน 16 ราย

5. สำหรับปัญหาบุคคลที่เกิดในวันที่ 1 ตุลาคม ของ พ.ศ. 2475 และ พ.ศ. 2476 ซึ่งได้อาศัยราชการล่วงเลยไปหนึ่งปี กระทรวงการคลังได้ตรวจสอบจากหลักฐานเท่าที่ปรากฏมีข้าราชการ และลูกจ้างประจำ จำนวนรวม 94 คน กล่าวคือเป็นข้าราชการพลเรือน ระดับ 6 ขึ้นไป 21 คน ระดับ 1-5 จำนวน 6 คน ข้าราชการทหารและตำรวจชั้นสัญญาบัตร 15 คน ขึ้นประทวน 17 คน ลูกจ้างประจำ 35 คน เหตุที่บุคคลเหล่านั้นรับราชการล่วงเวลาไปหนึ่งปี เนื่องจากเมื่อได้มีบทบัญญัติการนับอายุบุคคลเป็นการเฉพาะตามกฎหมาย 16 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. 2535 ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2535 แต่องค์การกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการแต่ละประเภทและกระทรวงการคลังยังไม่ได้หยิบยกขึ้นมาพิจารณาและสั่งการให้ส่วนราชการถือปฏิบัติ ส่วนราชการจึงถือปฏิบัติ

/การนับอายุ

16/22

การนับอายุบุคคลตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 14 กันยายน 2509 ถ้าจะพิจารณาให้บุคคลตามจำนวน 94 ราย
พ้นจากราชการตามหลักการนับอายุบุคคลที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. 2535
ก็อาจจะก่อให้เกิดปัญหา ดังนี้

5.1 ทางราชการไม่ได้แจ้งให้บุคคลเหล่านั้นออกจากราชการเมื่อครบเกษียณอายุ บุคคลเหล่านั้น
จึงได้อยู่รับราชการโดยสุจริต การปฏิบัติงานในช่วงเวลาว่างเลยไปหนึ่งปีเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ
ถ้าจะส่งให้ออกจากราชการด้วยเหตุเกษียณอายุย้อนหลังไป 1 ปี จะมีผลกระทบกับการปฏิบัติหน้าที่ราชการ
ที่ได้กระทำไปแล้ว เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้ต่อสู้จับกุมผู้ร้าย หรือผู้ที่มียานพาหนะในเอกสารสิทธิต่าง ๆ
 เป็นต้น

5.2 จะต้องดำเนินการแก้ไขการส่งจ่ายบำเหน็จบำนาญใหม่ เนื่องจากอัตราเงินเดือน
หรือค่าจ้างประจำเดือนสุดท้าย และเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญ จะต้องลดลงเป็นผลให้
บำเหน็จบำนาญลดลงด้วย แม้ว่ารายที่รับบำนาญจะได้รับเงินบำนาญย้อนหลัง 1 ปี แต่บำนาญรายเดือนก็ลดลง
รายที่ไม่ยินยอมคืนเงินจะต้องฟ้องร้องดำเนินคดี บางรายอาจถึงแก่กรรมไปแล้ว ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหา
ในการเรียกเงินคืน

ด้วยเหตุดังกล่าว กระทรวงการคลังจึงเห็นว่า ควรยกประโยชน์ให้บุคคลเหล่านั้น โดยให้ถือเอาการ
รับราชการว่างเลยไปหนึ่งปี เป็นเวลาราชการสำหรับคำนวณบำเหน็จบำนาญได้ และเงินเดือนหรือค่าจ้าง
ประจำที่ได้รับไปในเวลาที่ว่างเลยหนึ่งปี เป็นเงินเดือนหรือค่าจ้างประจำเดือนสุดท้ายสำหรับคำนวณ
บำเหน็จบำนาญด้วยเช่นกัน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

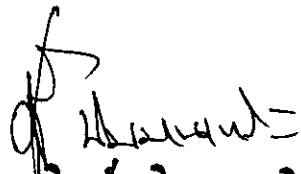
(1) ให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีตามนโยบายหนังสือสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ที่ สร 0403/ว.83 ลงวันที่ 14 กันยายน 2509 และให้ถือปฏิบัติการนับอายุบุคคลและการพ้นจากราชการ
ตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการตามนโยบายหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค 0513/ว.58 ลงวันที่
6 พฤษภาคม 2537

17/๕๕

(2) กรณีที่กระทรวงการคลังได้อนุมัติส่งจ่ายบำเหน็จบำนาญให้แก่ข้าราชการและลูกจ้างประจำ
ที่เกิดวันที่ 1 ตุลาคม ของ พ.ศ. 2475 และ พ.ศ. 2476 โดยได้นำเอาการรับราชการที่ส่งเลยไปหนึ่งปี
เป็นเวลาราชการสำหรับการคำนวณบำเหน็จบำนาญ และเงินเดือนหรือค่าจ้างประจำที่ได้รับไปในช่วง
เวลาที่ส่งเลยหนึ่งปี เป็นเงินเดือนหรือค่าจ้างประจำเดือนสุดท้ายมาใช้ในการคำนวณบำเหน็จบำนาญด้วยนั้น
เป็นการยกประโยชน์ให้แก่บุคคลเหล่านั้นไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธวัช นิมมานเหมินท์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง

กองอนุมัติจ่าย 2

โทร. 2739567

ด่วนที่สุด

ที่ นร 0703/899

44270
13.ก.ย. 2536
11.50 น.

18/๘๘

สำนักงาน ก.พ.

1๐ กันยายน 2536

ถนนพหลโยธิน	กท 40300
กรมบังคับการ	
รับที่	32633
วันที่	15 ก.ย. 2536
เวลา	11.50

เรื่อง การนับเวลาราชการของผู้ที่จะมีอายุครบ 60 ปี และหลักเกณฑ์การคำนวณเกษียณอายุราชการ

เรียน ปลัดกระทรวงการคลัง

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร 0403/ว 83 ลงวันที่ 14 กันยายน 2509

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะรัฐมนตรีได้ลงมติให้ปฏิบัติตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับการนับเวลาราชการของผู้ที่จะมีอายุครบ 60 ปี และหลักเกณฑ์การคำนวณเกษียณอายุราชการว่า การนับระยะเวลาเพื่อคำนวณอายุของบุคคลนั้น ต้องเริ่มนับระยะเวลาในการคำนวณอายุตามมาตรา 158 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ คือ มีให้นับวันเกิดเป็นวันแรกแห่งการคำนวณอายุ ฉะนั้น กรณีนายเกษม ทิพย์จันทร์ ซึ่งเกิดในวันที่ 1 ตุลาคม 2449 จึงต้องเริ่มนับตั้งแต่วันที่ 2 ตุลาคม 2449 และจะมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ในวันที่ 1 ตุลาคม 2509 อันเป็นวันก่อนหน้านั้นตามมาตรา 159 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ย่อมมีสิทธิรับราชการต่อไปได้อีกหนึ่งปี และได้ถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวมาโดยตลอด นั้น

โดยที่ปัจจุบันได้มีพระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ 1 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. 2535 บัญญัติให้ยกเลิกบทบัญญัติบรรพ 1 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ใช้บังคับอยู่เดิม และให้ใช้บทบัญญัติท้ายพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นบรรพ 1 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ตั้งแต่วันที่ 8 มิถุนายน 2535 เป็นต้นไป และมาตรา 16 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ฉบับดังกล่าวบัญญัติว่า การนับอายุของบุคคล ให้เริ่มนับแต่วันเกิด ซึ่งแตกต่างไปจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ฉบับเดิมที่มีใ้บัญญัติเรื่องการนับอายุของบุคคลไว้ กรณีจึงมีปัญหาว่า การนับเวลาราชการของผู้ที่จะมีอายุครบ 60 ปี และหลักเกณฑ์

21 ม.ย. 36

กรมการปกครอง
15 ก.ย. 2536

19/๕๕

การคำนวณเกษียณอายุราชการจะยังคงถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้นหรือไม่
อย่างไร

สำนักงาน ก.พ.ได้นำเรื่องดังกล่าวเสนอ ก.พ.ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ควบคุมเกษียณ
อายุของข้าราชการพลเรือนตามกฎหมายพิจารณาแล้ว ก.พ.เห็นว่า การที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติ
ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร 0403/ว 83 ลงวันที่ 14 กันยายน 2509
กำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณอายุของบุคคลโดยมิให้นับวันเกิดเป็นวันแรกแห่งการคำนวณอายุนั้น
ก็เนื่องจากในขณะนั้นประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ใช้บังคับอยู่มิได้บัญญัติเกี่ยวกับการนับอายุ
ของบุคคลไว้ให้ชัดเจนว่าจะให้เริ่มนับแต่วันใด แต่ปัจจุบันได้มีการใช้บังคับพระราชบัญญัติให้ใช้
บทบัญญัติบรรพ 1 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. 2535 แล้ว
และในมาตรา 16 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ดังกล่าว ได้บัญญัติเกี่ยวกับการนับอายุ
ของบุคคลไว้อย่างชัดเจนว่า "การนับอายุของบุคคลให้เริ่มนับแต่วันเกิด.....
ดังนั้น การนับอายุของบุคคลจึงต้องเริ่มนับแต่วันเกิด กล่าวคือผู้ใดเกิดในวันใด ก็ต้องเริ่มนับแต่
วันนั้น เช่น ผู้ที่เกิดในวันที่ 1 ตุลาคม ก็ต้องนับวันที่ 1 ตุลาคมเป็นวันแรกแห่งระยะเวลาในการ
คำนวณอายุ

สำหรับการนับวันสิ้นสุดระยะเวลาเพื่อคำนวณอายุของบุคคลนั้นควรถือปฏิบัติตาม
มาตรา 193/5 วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. 2535
คือ ระยะเวลาอันสิ้นสุดลงในวันก่อนหน้าจะถึงวันแห่งปีสุดท้าย อันเป็นวันตรงกับวันเริ่มระยะเวลานั้น
ดังนั้น ผู้ที่เกิดในวันที่ 1 ตุลาคม 2476 ก็จะมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ในวันที่ 30 กันยายน 2536
และต้องพ้นจากราชการไปเพราะครบเกษียณอายุตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2536 เป็นต้นไป ทั้งนี้ ตามนัย
มาตรา 19 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2494 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม
โดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ 15) พ.ศ. 2530 ที่บัญญัติว่า "ข้าราชการซึ่ง
มีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์แล้ว เป็นอันพ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่ข้าราชการนั้นมีอายุครบ
หกสิบปีบริบูรณ์"

๔๐/๔๔

แต่อย่างไรก็ดี ก.พ.เห็นว่าเรื่องนี้เป็นการตีความกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จ บำนาญข้าราชการ ซึ่งไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ ก.พ.โดยตรง เพราะ ก.พ.มีอำนาจหน้าที่ เพียงเป็นเจ้าหน้าที่ควบคุมเกษียณอายุของข้าราชการพลเรือนเท่านั้น ประกอบกับการตีความ ในเรื่องดังกล่าวอาจมีผลกระทบถึงข้าราชการตามกฎหมายอื่น เช่น ข้าราชการทหาร ข้าราชการ ตำรวจ ข้าราชการครู เป็นต้น ซึ่งต่างก็ต้องถือปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ นอกจากนี้ยังอาจมีปัญหาในทางปฏิบัติอีกหลายประการ ดังนี้

1. ข้าราชการที่เกิดในวันที่ 1 ตุลาคม 2475 ซึ่งน่าจะต้องมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ ในวันที่ 30 กันยายน 2535 และพ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการในวันที่ 1 ตุลาคม 2535 แต่ยังคงรับราชการอยู่จนถึงขณะนี้ ตามนัยมติคณะรัฐมนตรีซึ่งกล่าวว่าข้างต้น กรณีเช่นนี้จะควรถือปฏิบัติเกี่ยวกับข้าราชการดังกล่าวอย่างไร

2. ข้าราชการที่เกิดในวันที่ 1 ตุลาคม 2476 ซึ่งน่าจะต้องมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ ในวันที่ 30 กันยายน 2536 และพ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการในวันที่ 1 ตุลาคม 2536 แต่เจ้าหน้าที่ควบคุมเกษียณอายุยังมิได้ยื่นบัญชีรายชื่อข้าราชการผู้มีสิทธิจะได้รับบำเหน็จ บำนาญซึ่งมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ต่อเจ้ากระทรวงของผู้นั้นและกระทรวงการคลังตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2494 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ บำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2504 เช่นนี้ ข้าราชการดังกล่าวจะต้องพ้นจากราชการไป ในวันที่ 1 ตุลาคม 2536 หรือไม่ ประการใด

3. ข้าราชการที่เกิดในวันที่ 1 ตุลาคม 2477 ซึ่งน่าจะต้องมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ ในวันที่ 1 ตุลาคม 2537 และต้องพ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการในวันที่ 1 ตุลาคม 2537 แต่เจ้าหน้าที่ควบคุมเกษียณอายุราชการมิได้ยื่นบัญชีรายชื่อข้าราชการผู้มีสิทธิจะได้รับ บำเหน็จบำนาญซึ่งมีอายุจะครบ 60 ปีบริบูรณ์ในปิงบประมาณถัดไปต่อเจ้ากระทรวงของผู้นั้นและกระทรวง การคลังภายในวันที่ 30 กันยายน 2536 ตามมาตรา 21 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญ ข้าราชการ พ.ศ. 2494 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (ฉบับที่ 6) พ.ศ. 2504 เช่นนี้ ข้าราชการดังกล่าวจะต้องพ้นจากราชการไปในวันที่ 1 ตุลาคม 2537 หรือไม่ ประการใด

ด่วนที่สุด

ที่ นร 0601/633

รับที่.....52405.....
วันที่.....29.ก.ย.2537.....
เวลา.....10.35น.....
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ทำเนียบวังหน้า กรุงเทพฯ 10200

๑๑ กันยายน 2537

เรื่อง การนับอายุบุคคล

เรียน ปลัดกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง
รับที่ 38615
วันที่ 29 ก.ย. 2537
ว

- อ้างถึง (1) หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0513/32461
ลงวันที่ 4 สิงหาคม 2537
- (2) หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร 0601/ป 6092
ลงวันที่ 2 กันยายน 2537

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึก เรื่อง การนับอายุบุคคล

ตามหนังสือกระทรวงการคลังที่อ้างถึง (1) ขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายว่า เดิมกระทรวงการคลังถือปฏิบัติการนับอายุบุคคลตามมาตรา 158 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ซึ่งให้เริ่มนับวันถัดจากวันเกิดไปเป็นวันแรก แต่ปัจจุบันบทบัญญัติบรรพ 1 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. 2535 ซึ่งบังคับใช้เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2535 มาตรา 16 บัญญัติว่า "การนับอายุบุคคลให้เริ่มนับแต่วันเกิด..." กระทรวงการคลังจึงได้มีหนังสือ ที่ กค.0513/ว.58 ลงวันที่ 6 พฤษภาคม 2537 แจ้งให้ส่วนราชการถือปฏิบัติการนับอายุบุคคล โดยให้ถือหลักการนับอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ตามนัยมาตรา 16 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และเกษียณอายุไปโดยนัยเดียวกัน แต่เนื่องจากได้มีข้าราชการที่เกิดในวันที่ 1 ตุลาคม 2477 ร้องทุกข์ขอความเป็นธรรมต่อกระทรวงการคลังและสำนักงาน ก.พ. กระทรวงการคลังจึงขอหารือว่า บุคคลที่เกิดในวันที่ 1 ตุลาคม ของ พ.ศ. 2475 พ.ศ. 2476 และ พ.ศ. 2477 จะมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ตามกฎหมายในวันเดือนปีใด และเกษียณอายุราชการไปตามกฎหมายในวันที่เท่าใด

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ 2) ได้มีพิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว เห็นว่า ปัจจุบันได้มีการแก้ไขบทบัญญัติบรรพ 1 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยพระราชบัญญัติให้ใช้บทบัญญัติบรรพ 1 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ที่ได้ตรวจชำระใหม่ พ.ศ. 2535 และมาตรา 16 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติเกี่ยวกับการนับอายุบุคคลไว้อย่างชัดเจนว่า "การนับอายุของบุคคล

ให้เริ่มนับแต่วันเกิด..." ดังนั้น การนับอายุบุคคลจึงต้องเริ่มนับแต่วันเกิด และการนับวันสิ้นสุดระยะเวลาเพื่อคำนวณอายุบุคคลก็เป็นไปตามมาตรา 193/5 วรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ปัจจุบัน คือระยะเวลาย้อนหลังสุดลงในวันก่อนหน้าจะถึงวันแห่งปีสุดท้ายอันเป็นวันตรงกับวันเริ่มระยะเวลานั้น ดังนั้น บุคคลที่เกิดในวันที่ 1 ตุลาคม ของ พ.ศ. 2475 พ.ศ. 2476 และ พ.ศ. 2477 จะมีอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ในวันที่ 30 กันยายน ของ พ.ศ. 2535 พ.ศ. 2536 และ พ.ศ. 2537 ตามลำดับ

สำหรับการเกษียณอายุราชการนั้น มาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติบำเหน็จบำนาญข้าราชการ พ.ศ. 2494 บัญญัติให้ข้าราชการต้องพ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณที่ข้าราชการนั้นมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ ดังนั้น บุคคลที่เกิดวันที่ 1 ตุลาคม ของ พ.ศ. 2475 พ.ศ. 2476 และ พ.ศ. 2477 จะมีอายุครบหกสิบปีบริบูรณ์ในวันที่ 30 กันยายน ของ พ.ศ. 2535 พ.ศ. 2536 และ พ.ศ. 2537 ตามลำดับ และบุคคลดังกล่าวจะพ้นจากราชการเมื่อสิ้นปีงบประมาณนั้น ๆ คือพ้นจากราชการตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม ของ พ.ศ. 2535 พ.ศ. 2536 และ พ.ศ. 2537 ตามลำดับ

โดยที่ขณะนี้ได้มีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2509 ให้ส่วนราชการถือปฏิบัติในการนับอายุบุคคล โดยให้เริ่มนับวันถัดจากวันเกิดเป็นวันแรก ซึ่งไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในปัจจุบันที่บัญญัติให้เริ่มนับแต่วันเกิด จึงสมควรที่กระทรวงการคลังจะได้นำเรื่องนี้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติให้เหมาะสมต่อไป

รายละเอียดของความเห็นปรากฏตามบันทึกที่ได้เสนอมาพร้อมหนังสือนี้ และในการพิจารณาเรื่องนี้มีผู้แทนกระทรวงการคลัง (กรมบัญชีกลาง) และผู้แทนสำนักงาน ก.พ. เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริง อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบตามระเบียบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อทราบ

ของ นาย เจริญ
อภัย ธรรม์
อธิบดีกรมบัญชีกลาง

(นายวุฒิพงษ์ พงษ์ประเสริฐ)
อธิบดีกรมบัญชีกลาง

ขอแสดงความนับถือ

(นายไมตรี ดันเต็มทรวง)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานเลขาธิการกรม

โทร. 2220206-9

โทรสาร 2241401

2263611-2

รับ พ.ศ. ๒๕๐๙ (๒๕๐๙/๒๕๐๙)

เพื่อโปรดทราบ ๒๕๐๙/๒๕๐๙ ๒๕๐๙/๒๕๐๙

๕/๒๕๐๙

๕/๒๕๐๙